

Fremsat den 20. januar 2021 af Justitsministeren (Nick Hækkerup)

Forslag

til

Lov om ændring af straffeloven og lov om erstatningsansvar

(Styrket indsats mod farlig kørsel m.v.)

§ 1

I straffeloven, jf. lovbekendtgørelse nr. 1650 af 17. november 2020, foretages følgende ændringer:

1. I § 119, stk. 4, 1. pkt., ændres »ellers« til: »i øvrigt«.
2. I § 241, 1. pkt., ændres »8 år« til: »10 år«.
3. I § 241, 2. pkt., ændres »eller særligt hensynsløs kørsel,« til: »særligt hensynsløs kørsel eller de groveste hastigheds-overtrædelser,«.
4. I § 249, 2. pkt., ændres »eller særligt hensynsløs kørsel,« til: »særligt hensynsløs kørsel eller de groveste hastigheds-overtrædelser,«.
5. I § 252, stk. 1, ændres »volder« til: »forvolder«.
6. I § 253, stk. 2, ændres »som« til: »der«.

§ 2

I lov om erstatningsansvar, jf. lovbekendtgørelse nr. 1070 af 24. august 2018, som ændret ved § 3 i lov nr. 1719 af 27. december 2018, foretages følgende ændring:

1. I § 26 a, stk. 1, ændres »stod den afdøde særlig nær« til: »havde en særlig nær tilknytning til den afdøde«.

§ 3

- Stk. 1.* Loven træder i kraft den 1. marts 2021.
Stk. 2. Lovens § 2 har virkning for lovovertrædelser begået efter lovens ikrafttræden.

§ 4

Loven gælder ikke for Færøerne og Grønland, men § 2 kan ved kongelig anordning helt eller delvis sættes i kraft for Grønland med de ændringer, som de grønlandske forhold tilsiger.

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

Indholdsfortegnelse

1. Indledning

2. Lovforslagets hovedpunkter

2.1. Skærpelse af straffen for ved chikanøs kørsel at lægge hindringer i vejen for politiet

2.1.1. Gældende ret

2.1.2. Justitsministeriets overvejelser

2.1.3. Den foreslåede ordning

2.2. Skærpelse af straffen for uagtsomt manddrab, uagtsom betydelig legemsbeskadigelse, forsætlig fareforvoldelse i forbindelse med færdselslovsovertrædelser samt flugtbilisme

2.2.1. Gældende ret

2.2.1.1. Uagtsomt manddrab

2.2.1.2. Uagtsom betydelig legemsbeskadigelse

2.2.1.3. Forsætlig fareforvoldelse

2.2.1.4. Flugtbilisme

2.2.2. Justitsministeriets overvejelser

2.2.3. Den foreslåede ordning

2.2.3.1. Udvidelse af anvendelsesområdet for uagtsomt manddrab og uagtsom betydelig legemsbeskadigelse under særligt skærpene omstændigheder

2.2.3.2. Skærpelse af straffen for uagtsomt manddrab under særligt skærpene omstændigheder

2.2.3.3. Skærpelse af straffen for uagtsom betydelig legemsbeskadigelse under særligt skærpene omstændigheder

2.2.3.4. Skærpelse af straffen for forsætlig fareforvoldelse i forbindelse med færdselslovsovertrædelser

2.2.3.5. Skærpelse af straffen for flugtbilisme

2.3. Udvidelse af personkreds berettiget til godtgørelse til efterladte

2.3.1. Gældende ret

2.3.2. Justitsministeriets overvejelser

2.3.3. Den foreslåede ordning

3. Økonomiske konsekvenser og implementeringskonsekvenser for det offentlige

4. Økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet m.v.

5. Administrative konsekvenser for borgerne

6. Klima- og miljømæssige konsekvenser

7. Forholdet til EU-retten

8. Hørte myndigheder og organisationer mv.

9. Sammenfattende skema

1. Indledning

Danmark skal være et trygt samfund, hvor alle skal kunne færdes sikkert i trafikken. Trafikanter, der ved deres kørsel bevidst sætter sig ud over hensynet til andre trafikanters sikkerhed, skaber fare og utryghed på vejene – og det kan have fatale konsekvenser. Det skal stoppes.

Der skal sættes hårdt ind over for disse hensynsløse trafikanter. Det gælder, uanset om en sådan adfærd i det konkrete tilfælde har resulteret i personskade eller alvorlig tingsskade, idet det ofte vil bero på helt tilfældige omstændigheder, om den fare, som vedkommende ved sin risikobetonede og farlige adfærd udsætter andre for, bliver realiseret.

Regeringen præsenterede derfor den 6. februar 2020 udspillet: ”Vanvidskørsel skal stoppes”. Udspillet indeholder ni konkrete tiltag, der skal bekæmpe vanvidskørsel og styrke trygheden og sikkerheden på de danske veje, herunder øget mulighed for at konfiskere biler, der er anvendt til vanvidskørsel, og markant skærpede straffe for vanvidskørsel.

Den 11. december 2020 indgik regeringen en bred politisk aftale med Venstre, Dansk Folkeparti, Radikale Venstre, Socialistisk Folkeparti, Enhedslisten, Det Konservative Folkeparti og Nye Borgerlige om gennemførelse af initiativerne fra regeringens udspil samt en række nye initiativer, som alle udgør vigtige redskaber i kampen mod vanvidskørsel.

Dette lovforslag gennemfører de dele af den politiske aftale, som forudsætter ændringer af straffeloven.

Der har ikke indtil nu været fastsat en præcis definition af, hvad der karakteriseres som vanvidskørsel, hvilket har gjort det vanskeligt at beskrive problemets udvikling over tid. Regeringen har derfor på baggrund af oplysninger fra bl.a. politiet foretaget en klar afgrænsning af, hvilke forseelser der indgår i definitionen af begrebet vanvidskørsel.

Den nye definition af vanvidskørsel, som fremover vil blive afspejlet i såvel færdselsloven som i straffeloven, omfatter følgende forseelser:

- uagtsomt manddrab under særligt skærpende omstændigheder, jf. straffelovens § 241, 2. pkt.,
- uagtsom forvoldelse af betydelig skade på nogens lemme eller helbred under særligt skærpende omstændigheder, jf. straffelovens § 249, 2. pkt.,
- forsætlig forvoldelse af nærliggende fare for nogens liv eller førlighed i forbindelse med færdselslovsovertrædelser, jf. straffelovens § 252, stk. 1,
- særligt hensynsløs kørsel, jf. færdselslovens § 118, stk. 10,
- kørsel med en hastighedsoverskridelse på mere end 100 pct. ved kørsel med over 100 km/t,
- kørsel med en hastighed på 200 km/t eller derover og

- spirituskørsel med en promille over 2,00.

Med lovforslaget bliver samtlige færdselslovsovertrædelser, der indgår i den nye definition af vanvidskørsel, omfattet af straffelovens bestemmelser om uagtsomt manddrab og uagtsom betydelig legemsbeskadigelse under særligt skærpende omstændigheder. Det anses allerede i dag for en særligt skærpende omstændighed, hvis uagtsomt manddrab eller uagtsom betydelig legemsbeskadigelse begås i forbindelse med særligt hensynsløs kørsel eller spirituskørsel, og med lovforslaget sikres det, at også de groveste hastighedsovertrædelser fremover skal anses som særligt straffskærpende omstændigheder.

I overensstemmelse med udspillet tiltag nummer ni om Justitsministeriets eftersyn af strafniveauet i grove tilfælde af vanvidskørsel har Justitsministeriet foretaget et eftersyn af praksis vedrørende straffelovens §§ 241, 2. pkt., og 249, 2. pkt., samt straffelovens § 252, stk. 1, når disse overtrædelser er begået i forbindelse med vanvidskørsel mv. Det er på baggrund af dette eftersyn Justitsministeriets vurdering, at det nuværende strafniveau er for lavt.

Lovforslaget indeholder derfor forslag om at skærpe strafniveauet for overtrædelse af straffelovens § 241, 2. pkt., om uagtsomt manddrab under særligt skærpende omstændigheder med 150 pct. i forhold til det gældende strafniveau. I lyset af den meget markante skærpelse af strafniveauet i straffelovens § 241, 2. pkt., lægges der endvidere op til at forhøje strafferammen i bestemmelsen fra 8 år til 10 år.

Lovforslaget indeholder endvidere forslag om at skærpe strafniveauet for overtrædelse af straffelovens § 249, 2. pkt., om uagtsom betydelig legemsbeskadigelse under særligt skærpende omstændigheder med 100 pct. i forhold til det gældende strafniveau. Herudover lægges der op til, at straffen for overtrædelse af straffelovens § 252, stk. 1, ved forsætligt at volde fare for andres liv eller førlighed i forbindelse med færdselslovsovertrædelser skærpes med 50 pct.

Der er i løbet af 2020 set flere eksempler på, at personer, som har været involveret i forfærdelige færdselsulykker, efterfølgende flygter fra ulykkesstedet. Det er Justitsministeriets opfattelse, at det gældende strafniveau for flugttilisme, dvs. hvor en trafikant forsætligt undlader at hjælpe en person, der i forbindelse med et færdselsuheld er blevet tilføjet betydelig personskade, jf. straffelovens § 253, stk. 2, ikke i tilstrækkelig grad afspejler forbrydelsens alvor. Det foreslås derfor ligeledes, at strafniveauet for sådanne overtrædelser skærpes med 50 pct. i forhold til det gældende strafniveau.

Det foreslås endvidere at skærpe straffen for personer, der ved chikanøs kørsel lægger hindringer i vejen for politiets eftersætning af en anden bil, således at straffen fremover som udgangspunkt fastsættes til ubetinget fængsel i 20 dage.

Endelig foreslås det at udvide kredsen af personer, der som udgangspunkt er berettigede til godtgørelse til efterladte, til også at omfatte samboende søskende, voksne, udeboende børn og forældre til voksne, udeboende børn.

2. Lovforslagets hovedpunkter

2.1. Skærpelse af straffen for ved chikanøs kørsel at lægge hindringer i vejen for politiet

2.1.1. Gældende ret

Straffelovens § 119 indeholder et særligt strafferetligt værn for personer, der virker i offentlig tjeneste eller hverv, herunder politifolk.

Efter straffelovens § 119, stk. 1, 1. pkt., straffes den, som øver vold, truer med at øve vold eller offentligt eller med forsæt til udbredelse i en videre kreds fremsætter trussel om vold mod nogen, hvem det påhviler at handle i medfør af offentlig tjeneste eller hverv, under udførelsen af tjenesten eller hvervet eller i anledning af samme, eller som på lige måde søger at hindre en sådan person i at foretage en lovlig tjenestehandling eller at tvinge ham til at foretage en tjenestehandling, med bøde eller fængsel indtil 8 år.

Det følger videre af straffelovens § 119, stk. 4, 1. pkt., at man kan straffes med bøde eller fængsel indtil 1 år og 6 måneder, hvis man ellers lægger de nævnte personer hindringer i vejen for udførelsen af deres tjeneste eller hverv.

Det vil således kunne udgøre en overtrædelse af straffelovens § 119, stk. 4, 1. pkt., at en person ved chikanøs kørsel lægger hindringer i vejen for politiet, herunder i forbindelse med politiets eftersætning af en anden bil.

Straffen for overtrædelse af § 119, stk. 4, afhænger af forholdets karakter.

Det fremgår af bestemmelsens forarbejder, at der i mindre grove tilfælde, f.eks. hvor en person forsøger at modsætte sig en lovlig anholdelse ved at holde fast i en lygtepæl eller lignende, skal nedlægges påstand om bøde, jf. Folketingstidende 2008-2009, tillæg A, side 8075. I Rigsadvokatmeddelelsen, afsnittet om forbrydelser mod den offentlige myndighed (§ 119, stk. 4 og § 124, stk. 1-6), pkt. 5.1.2, er bødeniveauet i førstegangstilfælde fastsat til 1.200 kr.

Det fremgår ligeledes af forarbejderne, at der bør være mulighed for at idømme hårdere straffe i grovere tilfælde, hvor centrale dele af myndighedsudøvelsen mv. hindres i at blive udført frit og sikkert, og hvor hindringen kan medføre alvorlige følger for mennesker eller ejendom. Som eksempler herpå fremhæves hindring af politiets adgang til at foretage ransagning af et tilholdssted for en bande-gruppering,

herunder rockergrupper, hvor der er en mistanke om, at der opbevares skydevåben. Hindringen kan f.eks. bestå i, at indgangen til tilholdsstedet spærres. Endvidere nævnes tilfælde, hvor politi og brandvæsen mv. forhindres i at nå frem til brændende huse eller nødlidende personer med vejblokader eller »fysiske blokader«, jf. Folketingstidende 2008-2009, tillæg A, side 8075.

Straffelovens § 81 oplister en række forhold, som i almindelighed skal indgå som skærpene omstændigheder ved straffastsættelsen. Efter § 81, nr. 2, skal det i almindelighed indgå som en skærpene omstændighed, at gerningen er udført af flere i forening. Derudover skal det efter § 81, nr. 3, i almindelighed indgå som en skærpene omstændighed, at gerningen er særligt planlagt eller led i omfattende kriminalitet.

2.1.2. Justitsministeriets overvejelser

Regeringen præsenterede den 6. februar 2020 udspillet: "Vanvidskørsel skal stoppes". Udspillet indeholder ni konkrete tiltag, der skal bekæmpe vanvidskørsel og styrke trygheden og sikkerheden på de danske veje.

I udspillet lægger regeringen bl.a. op til at skærpe straffen for chikanekørsel, der hindrer politiets arbejde.

Rigspolitiet har oplyst, at politiet oplever, at chikanøs kørsel anvendes som en bevidst strategi for at forhindre politiet i at eftersætte andre biler. Dette kan ske, uden at den chikanøse kørsel i sig selv kan anses som hasarderet, hurtig eller risikobetonet. Den chikanøse kørsel hindrer imidlertid politiets efterforskning af forbrydelser og eventuelle pågribelse af gerningsmænd. Herudover kan det potentielt resultere i farlige situationer for både politiet og andre trafikanter, hvis situationen udvikler sig.

Der kan forekomme tilfælde, hvor kørslen ikke opfylder forarbejdernes kriterier om, at kørslen hindrer politiets mulighed for at udføre sin opgave frit og sikkert. Denne form for kørsel vil således i dag i visse tilfælde kunne anses som mindre grov og dermed alene medføre bødestraf, jf. § 119, stk. 4, 1. pkt.

Det er imidlertid Justitsministeriets opfattelse, at denne form for kørsel bør straffes hårdere, da den dels kan modvirke kriminalitetsbekæmpelsen, dels indebærer en potentiel høj farlighed, hvis situationen udvikler sig. Den kan samtidig medføre alvorlige følger for mennesker eller ejendom.

2.1.3. Den foreslåede ordning

Med lovforslaget foreslås det at ændre "ellers" til "i øvrigt" i straffelovens § 119, stk. 4, 1. pkt. Der er alene tale om en sproglig ændring af lovteksten, som har til formål at give

mulighed for i bemærkningerne at angive nærmere retningslinjer om strafniveauefter bestemmelsen.

Med den foreslåede ændring i bemærkningerne forudsættes det, at straffen i førstegangstilfælde for ved chikanøs kørsel at lægge hindringer i vejen for politiet, herunder ved politiets eftersætning af en anden bil, som udgangspunkt fastsættes til fængsel i 20 dage, der som udgangspunkt bør være ubetinget.

Er lovovertrædelsen af organiseret karakter, herunder begået af flere i forening eller som led i omfattende kriminalitet, vil dette – ligesom i dag – kunne indgå som en yderligere skærpende omstændighed ved straffens fastsættelse, jf. straffelovens § 81, nr. 2 og 3. Det samme gælder, hvis forholdet er begået, mens eller i umiddelbar forlængelse af, at der i området foregår grov forstyrrelse af ro og orden på offentligt sted, jf. straffelovens § 119, stk. 4, 2. pkt.

Fastsættelse af straffen vil fortsat bero på domstolens konkrete vurdering i det enkelte tilfælde af samtlige omstændigheder i sagen, og det angivne strafniveau vil kunne fraviges i op- eller nedadgående retning, hvis der i den konkrete sag foreligger andre skærpende eller formildende omstændigheder, jf. herved de almindelige regler om straffens fastsættelse i straffelovens kapitel 10.

Der er med lovforslaget ikke i øvrigt tilsigtet ændringer af praksis efter straffelovens § 119, stk. 4, 1. pkt.

2.2. Skærpelse af straffen for uagtsomt manddrab, uagtsom betydelig legemsbeskadigelse, forsætlig fareforvoldelse i forbindelse med færdselslovsovertrædelser samt flugtbilisme

2.2.1. Gældende ret

2.2.1.1. Uagtsomt manddrab

Det fremgår af straffelovens § 241, 1. pkt., at den, som uagtsomt forvolder en andens død, straffes med bøde eller fængsel indtil 4 måneder eller under særligt skærpene omstændigheder med fængsel indtil 8 år. Såfremt forholdet er begået i forbindelse med spirituskørsel, overtrædelse af færdselslovens § 54, stk. 1 eller 2, eller særligt hensynsløs kørsel, anses dette som en særligt skærpene omstændighed, jf. straffelovens § 241, 2. pkt.

Begrebet ”spirituskørsel” i straffelovens § 241, 2. pkt., omfatter kørsel med en alkoholpromille på over 0,5, jf. Folketingstidende 2004-05 (2. samling), tillæg A, side 7323-26.

Det fremgår herudover af straffelovens § 241, 2. pkt., at det udgør en skærpene omstændighed, hvis forholdet er begået i forbindelse med overtrædelse af færdselslovens § 54, stk.

1 eller 2. Færdselslovens § 54, stk. 1, (såkaldt narkokørsel) omhandler alle typer af bevidsthedspåvirkende stoffer, som efter regler fastsat af transport-, bygnings- og boligministeren er klassificeret som farlige for færdselssikkerheden, herunder også hash (THC), mens det følger af § 54, stk. 2, at et motordrevet køretøj ikke må føres af nogen eller forsøges ført af nogen, som på grund af sygdom, svækkelse, overanstrengelse, mangel på søvn, påvirkning af opstemmende eller bedøvende midler eller af lignende årsager befinder sig i en sådan tilstand, at han eller hun er ude af stand til at føre køretøjet på fuldt betryggende måde.

Færdselslovens § 54, stk. 1, angiver en såkaldt nulgrænse, således at enhver kørsel med et af de i bestemmelsen oplistede stoffer i blodet udgør en overtrædelse af bestemmelsen, uanset om det konkret kan påvises, at indtagelsen af stoffet har påvirket evnen til at føre køretøjet. Receptpligtig medicin er undtaget fra nulgrænsen.

Færdselslovens § 54, stk. 2, indeholder det såkaldte førerevnekriterium, hvorefter det vil udgøre en overtrædelse af bestemmelsen, hvis føreren af en af de i bestemmelsen opregnede grunde er ude af stand til at føre køretøjet på en fuldt betryggende måde. § 54, stk. 2, er f.eks. relevant, når der er indtaget et stof, som ikke er omfattet af nulgrænsen i stk. 1, men som alligevel medfører, at køretøjet ikke kan føres på fuldt betryggende måde. Dette gælder således også ved indtagelsen af receptpligtig medicin.

Vedrørende begrebet ”særligt hensynsløs kørsel” i § 241, 2. pkt., er det forudsat i bestemmelsens forarbejder, at begrebet skal forstås i overensstemmelse med det tilsvarende begreb i færdselslovens § 126, stk. 1, nr. 4, jf. Folketingstidende 2004-05 (2. samling), tillæg A, side 7323-26.

Færdselslovens § 126 omhandler tilfælde, hvor der skal ske ubetinget frakendelse af førerretten. Ubetinget frakendelse skal ifølge bestemmelsens stk. 1, nr. 4, bl.a. ske, når føreren forsætligt har voldt skade på andres person eller ting, forsætligt har fremkaldt nærliggende fare herfor eller i øvrigt har ført et motordrevet køretøj på en særligt hensynsløs måde.

Begrebet ”særligt hensynsløs kørsel” i færdselslovens § 126, stk. 1, nr. 4, skal adskilles fra lovens § 125, stk. 1, nr. 1, som omhandler den situation, hvor føreren under tilsidesættelse af væsentlige hensyn til færdselssikkerheden har voldt skade på person eller ting eller fremkaldt fare herfor.

Det følger af forarbejderne til færdselslovens § 126, stk. 1, nr. 4, jf. Folketingstidende 1974-75 (2. samling), tillæg A, spalte 1995-1997, at det, der adskiller begrebet særligt hensynsløs kørsel i § 126, stk. 1, nr. 4, fra begrebet tilsidesættelse af væsentlige hensyn til færdselssikkerheden i § 125, stk. 1, nr. 1, er, at særligt hensynsløs kørsel kræver, at føreren forsætligt har voldt skade eller forsætligt har fremkaldt nær-

liggende fare for skadetilføjelse, eller i øvrigt har kørt på en særligt hensynsløs måde. En sådan kørsel er karakteriseret ved, at føreren bevidst sætter sig ud over hensynet til andres sikkerhed, og der kræves således, i modsætning til ved § 125, stk. 1, nr. 1, en kvalificeret form for tilregnelser, der i forarbejderne også beskrives som et subjektivt dadelværdigt forhold. Bestemmelsen omfatter eksempelvis kørsel, der retter sig mod at forulempe eller bringe en anden trafikant i fare (chikanekørsel), hasarderet kørsel, f.eks. for at unddrage sig forfølgning, hård og pågående kørsel, der medfører konkret skadeforvoldelse eller farefremkaldelse, og som udføres med bevidsthed om, at den fører til forulempelse eller farefremkaldelse, samt grove former for kapkørsel, flokkørsel og lignende ”chokkørsel”. Bestemmelsen omfatter også kørsel med køretøjer uden eller med meget betydelig nedsat bremse- eller styreevne eller andre mangler, der kan føre til nærliggende risiko for andre trafikkanter, når risikoen har stået eller måtte stå føreren klart.

Det fremgår endvidere af forarbejderne, at de følger, som kørslen har haft i form af personskaade eller materiel skade, ikke kan tillægges afgørende betydning for, om der er tale om særligt hensynsløs kørsel, da det ofte vil bero på tilfældige omstændigheder, som ikke har nogen virkelig sammenhæng med kørselens karakter, om kørslen resulterer i sådanne skader eller ej.

Det fremgår af forarbejderne til § 241, 2. pkt., at straffniveauet i sager om uagtsomt manddrab begået i forbindelse med spirituskørsel, særligt hensynsløs kørsel eller overtrædelse af færdselslovens § 54, stk. 1 eller 2, som udgangspunkt er fængsel i 16-18 måneder i normalt tilfælde, jf. Folketingstidende 2009-10, A, L 179 som fremsat, side 28.

Det fremgår endvidere af forarbejderne, at det angivne straffniveau kan fraviges i op- eller nedadgående retning, hvis der i den konkrete sag foreligger skærpene eller formildende omstændigheder. En skærpene omstændighed kan være, at gerningsmanden tidligere er straffet for spirituskørsel, særligt hensynsløs kørsel eller anden risikobetonet kørsel, som har medført betinget eller ubetinget frakendelse af førerretten, og som har været udtryk for betydelig uansvarlighed som fører af et motorkøretøj. Det vil også kunne være en skærpene omstændighed, hvis gerningsmanden tidligere er straffet for overtrædelse af færdselslovens § 54, stk. 1 eller 2.

I tilfælde af uagtsomt manddrab i forbindelse med særligt hensynsløs kørsel, hvor der har foreligget en kombination af flere grove overtrædelser af færdselsloven, er det forudsat, at der fastsættes en straf, der er væsentligt strengere end det angivne normalniveau på 16-18 måneders fængsel. Det kan f.eks. være tilfælde, hvor der er tale om betydelig uansvarlig kørsel over en længere strækning med både betydelige hastighedsoverskridelser og kørsel over for rødt lys eller kørsel venstre om helleanlæg i områder med mange trafikkanter. Det

samme gælder sager om uagtsomt manddrab, hvor forholdet er begået i forbindelse med spirituskørsel eller overtrædelse af færdselslovens § 54, stk. 1 eller 2, og hvor kørslen samtidig kan karakteriseres som særligt hensynsløs.

De groveste tilfælde af uagtsomt manddrab i forbindelse med spirituskørsel, overtrædelse af færdselslovens § 54, stk. 1 eller 2, eller særligt hensynsløs kørsel, skal ifølge forarbejderne føre til straffe på fængsel i op til 5 år, jf. Folketingstidende 2009-10, A, L 179 som fremsat, side 28.

Det forudsættes i øvrigt i forarbejderne, at straffniveauet i sager omfattet af straffelovens § 241 begået i forbindelse med særligt hensynsløs kørsel får en vis afsmittende betydning for domstolens strafudmåling i de mere alvorlige sager om uagtsomt manddrab i forbindelse med kørsel under tilsidesættelse af væsentlige hensyn til færdselssikkerheden, hvor der f.eks. foreligger et mere subjektivt dadelværdigt forhold, men hvor der ikke kan siges at være tale om en bevidst tilsidesættelse af hensynet til andres sikkerhed, jf. Folketingstidende 2009-10, A, L 179 som fremsat, side 29.

Rigsadvokaten har foretaget en gennemgang af trykt retspraksis vedrørende straffelovens § 241, 2. pkt., om uagtsomt manddrab i forbindelse med hensynsløs kørsel mv. fra de seneste fem år samt eksempler på utrykt retspraksis fra de seneste to år.

På baggrund af gennemgangen har Rigsadvokaten oplyst, at i sager om overtrædelse af straffelovens § 241, 2. pkt., ses straffniveauet i dag at være fra 1 år og 4 måneders fængsel til 1 år og 6 måneders fængsel, når der alene er tale om et enkelt forhold af overtrædelse af straffelovens § 241, 2. pkt., som er begået samtidig med overtrædelse af færdselslovens § 53 om spirituskørsel og/eller § 54 om narkokørsel mv.

Rigsadvokaten har endvidere oplyst, at i de tilfælde, hvor der foreligger skærpene omstændigheder, f.eks. hvor kørselsforløbet tillige vurderes at være særligt hensynsløst, og/eller hvor den tiltalte tidligere er straffet for lignende kriminalitet, udmåles straffen i dag som udgangspunkt fra 1 år og 9 måneders fængsel til 2 års fængsel. Der foreligger dog også eksempler på, at domstolene har udmålt straffe fra 2 år og 6 måneder til 3 år i sager, hvor der forelå skærpene omstændigheder.

2.2.1.2. Uagtsom betydelig legemsbeskadigelse

Det fremgår af straffelovens § 249, 1. pkt., at den, som uagtsomt tilføjer nogen betydelig skade på legeme eller helbred, straffes med bøde eller fængsel indtil 4 måneder eller under særligt skærpene omstændigheder med fængsel indtil 8 år. Det følger af bestemmelsens 2. pkt., at såfremt forholdet er begået i forbindelse med spirituskørsel, overtrædelse

af færdselslovens § 54, stk. 1 eller 2, eller særligt hensynsløs kørsel, anses dette som en særligt skærpende omstændighed.

For så vidt angår definitionerne på henholdsvis spirituskørsel, overtrædelse af færdselslovens § 54, stk. 1 og 2, samt særligt hensynsløs kørsel, henvises der til ovenfor under pkt. 2.2.1.1. om uagtsomt manddrab.

Det følger af forarbejderne til § 249, 2. pkt., at strafniveauet i sager om uagtsom betydelig legemsbeskadigelse begået i forbindelse med spirituskørsel, overtrædelse af færdselslovens § 54, stk. 1 eller 2, eller særligt hensynsløs kørsel, som udgangspunkt er fængsel i 6-8 måneder i normalt tilfælde, jf. Folketingstidende 2009-10, A, L 179 som fremsat, side 28. For nærmere beskrivelse af, hvad der udgør yderligere strafskærpende omstændigheder, henvises der til det ovenfor under pkt. 2.2.1.1. anførte om straffelovens § 241.

Det forudsættes i forarbejderne, at der i de grove tilfælde af uagtsom betydelig legemsbeskadigelse begået i forbindelse med spirituskørsel, overtrædelse af færdselslovens § 54, stk. 1 eller 2, eller særligt hensynsløs kørsel, som udgangspunkt skal idømmes straffe, der er markant højere end det angivne normalniveau på 6-8 måneders fængsel, og at straffen i de groveste tilfælde som udgangspunkt skal være på et højere niveau end 8-10 måneders fængsel, jf. Folketingstidende 2009-10, A, L 179 som fremsat, side 29.

På samme måde som efter straffelovens § 241 forudsættes det, at strafniveauet i sager omfattet af straffelovens § 249 begået i forbindelse med særligt hensynsløs kørsel fremover får en vis afsmittende betydning for domstolenes strafudmåling i de mere alvorlige sager om uagtsom betydelig legemsbeskadigelse i forbindelse med kørsel under tilsidesættelse af væsentlige hensyn til færdselssikkerheden, hvor der f.eks. foreligger et mere subjektivt dadelværdigt forhold, men hvor der ikke kan siges at være tale om en bevidst tilsidesættelse af hensynet til andres sikkerhed.

Rigsadvokaten har foretaget en gennemgang af trykt retspraksis vedrørende straffelovens § 249, 2. pkt., om uagtsom betydelig legemsbeskadigelse i forbindelse med hensynsløs kørsel mv. fra de seneste fem år samt eksempler på utrykt retspraksis fra de seneste to år.

På baggrund af gennemgangen har Rigsadvokaten oplyst, at der i sager om overtrædelse af straffelovens § 249, 2. pkt., hvor der alene er tale om overtrædelse af straffelovens § 249, 2. pkt., som er begået samtidig med overtrædelse af færdselslovens § 53 om spirituskørsel og/eller § 54 om narkokørsel mv., som udgangspunkt i dag udmåles straffe fra 60 dage til 6 måneders fængsel.

Rigsadvokaten har endvidere oplyst, at der i sager om over-

trædelse af § 249, 2. pkt., hvor der tillige dømmes for overtrædelse af straffelovens § 252, og kørselsforløbet vurderes at være særligt hensynsløst, eller hvor den tiltalte tidligere er straffet for ligeartet kriminalitet, i dag ses udmålt straffe i niveauet fra 8 måneder til 1 års fængsel.

Eksempler på de groveste tilfælde af overtrædelse af straffelovens § 249, 2. pkt., involverer sager, hvor der tillige straffes for f.eks. flere forhold af overtrædelse af straffelovens § 249, 2. pkt., og/eller overtrædelse af straffelovens § 241, 2. pkt., og hvor kørselsforløbet tillige vurderes at være særligt hensynsløst, eller hvor den tiltalte tidligere er straffet for ligeartet kriminalitet. I disse sager har domstolene udmålt straffe på op til 3 års fængsel.

2.2.1.3. Forsætlig fareforvoldelse

Det følger af straffelovens § 252, stk. 1, at den, der for vindings skyld, af grov kådhed eller på lignende hensynsløs måde volder nærliggende fare for nogens liv eller førlighed, skal straffes med fængsel indtil 8 år.

Det følger af forarbejderne til § 252, at bestemmelsen er et konkret faredelikt, hvilket indebærer, at der i det enkelte tilfælde skal kunne føres bevis for, at der objektivt set har været fare for en anden persons liv eller førlighed, jf. Folketingstidende 2001-02 (2. samling), tillæg A, side 2936. Endvidere kræves det, at gerningsmanden har handlet med forsæt, dvs. med kendskab til situationens omstændigheder og bevidsthed om, at der forvoldes fare. Faren skal efter bestemmelsens ordlyd have været "nærliggende". I dette udtryk antages at ligge et krav om, at der har været tale om en åbenbar og væsentlig risiko for følgens indtræden.

Det følger af forarbejderne til straffelovens §§ 241, 2. pkt., og 249, 2. pkt., jf. Folketingstidende 2009-10, A, L 179 som fremsat, side 29, at den udmålingspraksis, som domstolene på baggrund af lovforslaget fastlægger i forhold til sager omfattet af straffelovens §§ 241 og 249, forudsættes at få en afsmittende betydning for domstolenes strafudmåling i sager omfattet af straffelovens § 252 om forsætlig fareforvoldelse.

Der henvises i øvrigt til det ovenfor anførte under pkt. 2.2.1.1. og 2.2.1.2. om strafniveauet for overtrædelse af straffelovens §§ 241 og 249.

Rigsadvokaten har foretaget en gennemgang af trykt retspraksis vedrørende straffelovens § 252 om forsætlig fareforvoldelse i forbindelse med færdselslovsovertrædelser fra de seneste 10 år samt eksempler på utrykt retspraksis fra de seneste to år. På baggrund af gennemgangen har Rigsadvokaten oplyst, at i sager om overtrædelse af straffelovens § 252 ses strafniveauet i dag at være fra 7 dage til 4 måneders fængsel, når der alene er tale om et enkelt forhold vedrørende overtrædelse af straffelovens § 252.

I de tilfælde, hvor der er tale om flere forhold vedrørende overtrædelse af straffelovens § 252, udmåles straffen i dag fra 4 måneder til 8 måneders fængsel.

2.2.1.4. Flugtbilisme

Efter straffelovens § 253, stk. 1, straffes med bøde eller fængsel indtil 2 år den, som, uagtet det var ham muligt uden særlig fare eller opoffelse for sig selv eller andre, undlader efter evne at hjælpe nogen, der er i øjensynlig livsfare, eller at træffe de foranstaltninger, som af omstændighederne kræves til redning af nogen tilsyneladende livløs, eller som er påbudt til omsorg for personer, der er ramt af skibbrud eller anden tilsvarende ulykke. Med fængsel indtil 2 år straffes den, som overtræder stk. 1 i forbindelse med flugt fra et færdselsuheld, hvorved nogen er tilføjet betydelig personskade, jf. stk. 2.

Det følger af forarbejderne til § 253, stk. 2, at flugt fra et færdselsuheld skal forstås således, at den pågældende trafikant enten ikke er standset eller nok er standset, men herefter har forladt uheldsstedet uden at yde hjælp til den eller de tilskadekomne, jf. Folketingstidende 2007-08 (2. samling), tillæg A, side 5705.

Det følger endvidere af forarbejderne samme sted, at der ved betydelig personskade forstås dels situationer, hvor den tilskadekomne er i øjensynlig livsfare eller tilsyneladende livløs, jf. § 253, stk. 1, nr. 1 og 2, 1. led, dels situationer, hvor den tilskadekomne (i øvrigt) er pådraget betydelig skade på legeme eller helbred, jf. § 253, stk. 1, nr. 2, 2. led, jf. færdselslovens § 9, stk. 2, nr. 1.

Begrebet ”betydelig skade på legeme eller helbred” skal her ved forstås i overensstemmelse med det skadesbegreb, der har udviklet sig i praksis efter straffelovens § 249 om uagtsom betydelig legemsbeskadigelse. Straffelovens § 253, stk. 2, omfatter således f.eks. typisk skader, der medfører varigt men, kraniebrud og lårbensbrud, men ikke f.eks. ukomplicerede armbrud.

Det følger endvidere af forarbejderne samme sted, at det for bestemmelsens anvendelse kræves, at gerningsmanden har haft det fornødne forsæt. Det fornødne forsæt kan f.eks. foreligge, hvis gerningsmanden har vidst, at en person, der var indblandet i uheldet, har pådraget sig betydelig skade (f.eks. i tilfælde, hvor gerningsmanden standser og konstaterer, at der er tale om alvorlige skader, og herefter forlader uheldsstedet uden at yde hjælp), eller hvis gerningsmanden som følge af omstændighederne ved uheldet må have anset dette for overvejende sandsynligt.

Det er ikke en forudsætning for anvendelsen af bestemmelsen, at færdselsuheldet kan tilregnes gerningsmanden som

uagtsomt, således at denne tillige kan straffes for overtrædelse af straffelovens § 241 og/eller § 249.

Endelig fremgår det af forarbejderne samme sted, at det tilsigtes, at straffen i sager om overtrædelse af straffelovens § 253, stk. 2, som udgangspunkt skal være frihedsstraf i niveauet 2-3 måneders ubetinget fængsel. Straffen kan dog efter omstændighederne gøres betinget, f.eks. hvis den pågældende selv er kommet til skade og som følge af choktilstand forlader uheldsstedet uden at yde den fornødne hjælp.

2.2.2. Justitsministeriets overvejelser

Som led i regeringens udspil mod vanvidskørsel blev der som noget nyt foretaget en klar afgrænsning af, hvilke forseelser der indgår i definitionen af begrebet vanvidskørsel. Det drejer sig om følgende forseelser, der må anses for særligt alvorlige og med en særlig høj farlighed:

- uagtsomt manddrab under særligt skærpene omstændigheder, jf. straffelovens § 241, 2. pkt.,
- uagtsom forvoldelse af betydelig skade på nogens legeme eller helbred under særligt skærpene omstændigheder, jf. straffelovens § 249, 2. pkt.,
- forsætlig forvoldelse af nærliggende fare for nogens liv eller førighed i forbindelse med færdselslovsovertrædelser, jf. straffelovens § 252, stk. 1,
- særligt hensynsløs kørsel, jf. færdselslovens § 118, stk. 10,
- kørsel med en hastighedsoverskridelse på mere end 100 pct. ved kørsel med over 100 km/t,
- kørsel med en hastighed på 200 km/t eller derover og
- spirituskørsel med en promille over 2,00.

Det er Justitsministeriets vurdering, at samtlige færdsels-overtrædelser, som er omfattet af regeringens definition på vanvidskørsel, fremover bør indgå som særligt skærpene omstændigheder ved fastsættelse af straffen for uagtsomt manddrab og uagtsom betydelig legemsbeskadigelse i trafikken. I dag anses alene særligt hensynsløs kørsel, spirituskørsel og narkokørsel mv., men ikke rene hastighedsoverskridelser, som strafskærpene omstændigheder i sådanne sager.

Det foreslås på den baggrund at ændre straffelovens § 241, 2. pkt., og § 249, 2. pkt., således at det fremgår af bestemmelserne, at det også anses som en særligt skærpene omstændighed, hvis henholdsvis uagtsomt manddrab og uagtsom betydelig legemsbeskadigelse begås i forbindelse med de groveste hastighedsovertrædelser.

I overensstemmelse med regeringens definition på vanvidskørsel forstås der ved de groveste hastighedsovertrædelser kørsel med en hastighedsoverskridelse på mere end 100 pct. ved kørsel med over 100 km/t samt kørsel med en hastighed på 200 km/t eller derover.

Det er endvidere Justitsministeriets vurdering, at det nuvæ-

rende strafniveau i sager om overtrædelse af straffelovens § 241, 2. pkt., og § 249, 2. pkt., ikke i tilstrækkelig grad afspejler, at der er tale om grove overtrædelser af færdselsloven, hvor føreren fuldstændig sætter sig ud over hensynet til andre menneskers liv og sikkerhed. På samme måde er det Justitsministeriets vurdering, at strafniveauet i straffelovens § 252, stk. 1, om forsætlig fareforvoldelse i forbindelse med færdselslovsovertrædelser samt straffelovens § 253, stk. 2, om flugtbilisme, ikke i tilstrækkelig grad afspejler forbrydelsernes alvor.

Lovforslaget indeholder derfor forslag om at skærpe strafniveauet for overtrædelse af straffelovens § 241, 2. pkt., om uagtsomt manddrab under særligt skærpene omstændigheder med 150 pct. i forhold til det gældende strafniveau. I lyset af den meget markante skærpelse af strafniveauet i straffelovens § 241, 2. pkt., lægges der endvidere op til at forhøje strafferammen i bestemmelsen fra 8 år til 10 år.

Lovforslaget indeholder endvidere forslag om at skærpe strafniveauet for overtrædelse af straffelovens § 249, 2. pkt., om uagtsom betydelig legemsbeskadigelse under særligt skærpene omstændigheder med 100 pct. i forhold til det gældende strafniveau. Herudover lægges der op til, at straffen for overtrædelse af straffelovens § 252, stk. 1, ved forsætligt at volde fare for andres liv eller forlighed i forbindelse med færdselslovsovertrædelser samt overtrædelse af straffelovens § 253, stk. 2, om flugtbilisme skærpes med 50 pct. i forhold til det gældende strafniveau.

En skærpelse af strafniveauet skal sende et utvetydigt signal om, at denne form for adfærd i trafikken er uacceptabel.

2.2.3. Den foreslåede ordning

2.2.3.1. Udvidelse af anvendelsesområdet for uagtsomt manddrab og uagtsom betydelig legemsbeskadigelse under særligt skærpene omstændigheder

Det foreslås at udvide straffelovens § 241, 2. pkt., om uagtsomt manddrab under særligt skærpene omstændigheder og § 249, 2. pkt., om uagtsom betydelig legemsbeskadigelse under særligt skærpene omstændigheder til også at omfatte de groveste hastighedsovertrædelser.

Ændringen indebærer, at bestemmelserne fremover vil omfatte henholdsvis uagtsomt manddrab og uagtsom betydelig legemsbeskadigelse begået ved kørsel med en hastighedsoverskridelse på mere end 100 pct. ved kørsel med over 100 km/t samt ved kørsel med en hastighed på 200 km/t eller derover.

Hermed vil bestemmelserne således omfatte samtlige færdselsovertrædelser i den nye definition af vanvidskørsel, som beskrevet ovenfor under punkt 2.2.2.

2.2.3.2. Skærpelse af straffen for uagtsomt manddrab under særligt skærpene omstændigheder

Det foreslås endvidere, at strafniveauet i sager om uagtsomt manddrab begået i forbindelse med spirituskørsel, overtrædelse af færdselslovens § 54, stk. 1 eller 2, eller særligt hensynsløs kørsel skærpes med 150 pct. i forhold til det gældende strafniveau. Det forudsættes i den forbindelse, at straffen for uagtsomt manddrab begået ved kørsel med en hastighedsoverskridelse på mere end 100 pct. ved kørsel med over 100 km/t samt ved kørsel med en hastighed på 200 km/t eller derover, fastsættes på et tilsvarende niveau.

Forslaget indebærer, at en overtrædelse af straffelovens § 241, 2. pkt., der i dag ville blive straffet med 18 måneders fængsel, fremover som udgangspunkt vil skulle straffes med omkring 3 år og 9 måneders fængsel.

Herudover vil der – ligesom det er tilfældet efter gældende ret – skulle fastsættes en straf, der er væsentlig strengere end det angivne normalniveau i tilfælde af uagtsomt manddrab begået i forbindelse med særligt hensynsløs kørsel, hvor der har foreligget en kombination af flere grove overtrædelser af færdselsloven.

Rigsadvokaten har oplyst, at der i tilfælde, hvor et kørselsforløb omfattet af § 241, 2. pkt., tillige vurderes at have været særligt hensynsløst, i praksis ses at være udmålt straffe fra 1 år og 9 måneders fængsel til 2 års fængsel. Der foreligger dog også eksempler på, at domstolene har udmålt straffe fra 2 år og 6 måneder til 3 år i sager, hvor der forelå skærpene omstændigheder.

Forslaget indebærer herved, at en overtrædelse af straffelovens § 241, 2. pkt., hvor der samtidig foreligger yderligere skærpene omstændigheder, der i dag ville blive straffet med 2 års fængsel, fremover som udgangspunkt vil skulle straffes med 5 års fængsel.

Det forudsættes endvidere, at straffen for de allervesteste tilfælde af uagtsomt manddrab i forbindelse med spirituskørsel, overtrædelse af færdselslovens § 54, stk. 1 eller 2, eller særligt hensynsløs kørsel skærpes, således at der fremover som udgangspunkt skal idømmes straffe, der er væsentligt højere end 5 års fængsel.

Fastsættelse af straffen vil fortsat bero på domstolenes konkrete vurdering i det enkelte tilfælde af samtlige omstændigheder i sagen, og det angivne strafniveau vil kunne fraviges i op- eller nedadgående retning, hvis der i den konkrete sag foreligger andre skærpene eller formildende omstændigheder, jf. herved de almindelige regler om straffens fastsættelse i straffelovens kapitel 10.

Den foreslåede skærpelse af strafniveauet for overtrædelse

af straffelovens § 241, 2. pkt., om uagtsomt manddrab under særligt skærpende omstændigheder med 150 pct. nødvendiggør, at der også foretages en forhøjelse af strafferammen.

Som anført ovenfor forudsættes det således, at der for de allervogreste tilfælde af uagtsomt manddrab i forbindelse med spirituskørsel, overtrædelse af færdselslovens § 54, stk. 1 eller 2, eller særligt hensynsløs kørsel som udgangspunkt skal idømmes straffe, der er væsentligt højere end 5 års fængsel.

Der lægges derfor op til at forhøje strafferammen i bestemmelsen fra 8 år til 10 år.

2.2.3.3. Skærpelse af straffen for uagtsom betydelig legemsbeskadigelse under særligt skærpende omstændigheder

Det foreslås ligeledes, at strafniveauet i sager om uagtsom betydelig legemsbeskadigelse begået i forbindelse med spirituskørsel, overtrædelse af færdselslovens § 54, stk. 1 eller 2, eller særligt hensynsløs kørsel skærpes med 100 pct. i forhold til det gældende strafniveau. Det forudsættes i den forbindelse, at straffen for uagtsom betydelig legemsbeskadigelse begået ved kørsel med en hastighedsoverskridelse på mere end 100 pct. ved kørsel med over 100 km/t samt ved kørsel med en hastighed på 200 km/t eller derover, fastsættes på et tilsvarende niveau.

Forslaget indebærer herved, at en overtrædelse af straffelovens § 249, 2. pkt., der i dag ville blive straffet med 6 måneders fængsel, fremover som udgangspunkt vil skulle straffes med 1 års fængsel.

Forslaget indebærer ligeledes, at strafniveauet for de grove tilfælde af uagtsom betydelig legemsbeskadigelse begået i forbindelse med spirituskørsel, overtrædelse af færdselslovens § 54, stk. 1 eller 2, eller særligt hensynsløs kørsel, hvor det i dag forudsættes, at der idømmes straffe, der er markant højere end 6-8 måneder, skal skærpes med 100 pct.

Rigsadvokaten har oplyst, at der i tilfælde, hvor et kørselsforløb omfattet af straffelovens § 249, 2. pkt., vurderes at have været særligt hensynsløst, i praksis ses at være udmålt straffe i niveauet fra 8 måneder til 1 års fængsel.

Forslaget indebærer herved, at en grov overtrædelse af straffelovens § 249, 2. pkt., der i dag ville blive straffet med 1 års fængsel, fremover som udgangspunkt vil skulle straffes med 2 års fængsel.

Straffen for de groveste tilfælde af uagtsom betydelig legemsbeskadigelse begået i forbindelse med spirituskørsel, overtrædelse af færdselslovens § 54, stk. 1 eller 2, eller

særligt hensynsløs kørsel, som i dag straffes med mere end 8-12 måneder fængsel, skærpes tilsvarende.

Fastsættelse af straffen vil fortsat bero på domstolenes konkrete vurdering i det enkelte tilfælde af samtlige omstændigheder i sagen, og det angivne strafniveau vil kunne fraviges i op- eller nedadgående retning, hvis der i den konkrete sag foreligger andre skærpende eller formildende omstændigheder, jf. herved de almindelige regler om straffens fastsættelse i straffelovens kapitel 10.

2.2.3.4. Skærpelse af straffen for forsætlig fareforvoldelse i forbindelse med færdselslovsovertrædelser

Det foreslås, at strafniveauet i sager om forsætlig fareforvoldelse frem over skærpes med 50 pct. i forhold til det gældende strafniveau, når fareforvoldelsen er forårsaget i forbindelse med færdselslovsovertrædelser. Skærpelsen af strafniveauet er ikke begrænset til overtrædelse af straffelovens § 252, stk. 1, i forbindelse med vanvidskørsel, men forudsættes at omfatte overtrædelse af straffelovens § 252, stk. 1, ved enhver færdselslovsovertrædelse. Dette skyldes, at det er overtrædelsen af straffelovens § 252, stk. 1, begået i forbindelse med færdselslovsovertrædelser, der i sig selv udgør vanvidskørsel.

Rigsadvokaten har oplyst, at strafniveauet i sager om overtrædelse af straffelovens § 252 i forbindelse med færdselslovsovertrædelser i dag ses at være fra 7 dage til 4 måneders fængsel ved enkeltstående overtrædelser og fra 4 måneder til 8 måneders fængsel ved flere forhold vedrørende overtrædelse af straffelovens § 252.

Forslaget indebærer herved, at en overtrædelse af straffelovens § 252 i forbindelse med færdselslovsovertrædelser, der i dag ville blive straffet med 4 måneders fængsel, fremover som udgangspunkt vil skulle straffes med 6 måneders fængsel, mens en overtrædelse, der i dag ville blive straffet med 8 måneders fængsel, fremover som udgangspunkt vil skulle straffes med 1 års fængsel.

Fastsættelse af straffen vil fortsat bero på domstolenes konkrete vurdering i det enkelte tilfælde af samtlige omstændigheder i sagen, og det angivne strafniveau vil kunne fraviges i op- eller nedadgående retning, hvis der i den konkrete sag foreligger andre skærpende eller formildende omstændigheder, jf. herved de almindelige regler om straffens fastsættelse i straffelovens kapitel 10.

2.2.3.5. Skærpelse af straffen for flugtbilisme

Det foreslås endelig, at strafniveauet i sager om overtrædelse af straffelovens § 253, stk. 2, skærpes med 50 pct. i forhold til det gældende strafniveau.

Der lægges således op til, at en overtrædelse af bestemmelsen, der i dag ville blive straffet med 2-3 måneders fængsel, fremover som udgangspunkt skal straffes med 3-5 måneders fængsel.

Fastsættelse af straffen vil fortsat bero på domstolenes konkrete vurdering i det enkelte tilfælde af samtlige omstændigheder i sagen, og det angivne strafniveau vil kunne fraviges i op- eller nedadgående retning, hvis der i den konkrete sag foreligger skærpende eller formildende omstændigheder, jf. herved de almindelige regler om straffens fastsættelse i straffelovens kapitel 10.

2.3. Udvidelse af personkreds berettiget til godtgørelse til efterladte

2.3.1. Gældende ret

Efter § 26 a, stk. 1, i lov om erstatningsansvar (herefter erstatningsansvarsloven), kan den, der forsætligt eller ved grov uagtsomhed forvolder en andens død, pålægges at betale en godtgørelse til efterlevende, der stod den afdøde særlig nær.

Det fremgår af bemærkningerne til bestemmelsen, der blev indsat ved lov nr. 35 af 21. januar 2003, jf. Folketingstidende 2002-03, tillæg A, side 89, at efterlevende, der stod den afdøde særlig nær, og som dermed er berettiget til godtgørelse efter bestemmelsen, som udgangspunkt omfatter ægtefæller, samlevende, mindreårige børn og forældre til mindreårige børn. Der skal ikke foretages en nærmere vurdering af de konkrete følelsesmæssige relationer mellem disse efterlevende og den afdøde. Der vil dog normalt ikke være grundlag for at tilkende en godtgørelse, hvis ægtefællernes samliv på tidspunktet for dødsfaldet var ophævet på grund af uoverensstemmelser.

Forholdet mellem forældre og deres hjemmeboende og/eller mindreårige børn anses normalt for omfattet af reglen, uanset om det er et barn eller en af forældrene, der dør. Der tilkendes i almindelighed godtgørelse til mindreårige børn uanset deres alder. Hvis der er tale om voksne børn, der er flyttet hjemmefra, vil der derimod i almindelighed ikke være grundlag for at tilkende en godtgørelse i anledning af barnets eller en af forældrenes død, medmindre de pågældende må antages at have bevaret en helt særlig tilknytning, eller barnet f.eks. først er flyttet hjemmefra umiddelbart før dødsfaldet.

Efter omstændighederne vil også andre end ægtefæller, samlevende, børn og forældre kunne anses for omfattet af reglen. Dette forudsætter dog, at der har været et sådant særligt forhold mellem den pågældende og den afdøde, at der må antages at være tale om en tilsvarende særlig følelsesmæssig belastning som følge af dødsfaldet. Det kan f.eks. være en

søster eller bror, der som voksen i mange år har haft fælles bolig og husholdning med den afdøde.

Muligheden for at tilkende en godtgørelse til de efterladte er begrænset til dødsfald, der er forvoldt forsætligt eller groft uagtsomt.

Det følger endvidere af erstatningsansvarslovens § 26 a, stk. 2, at der ved vurderingen af, om der skal betales godtgørelse efter stk. 1, og ved fastsættelsen af godtgørelsens størrelse, skal lægges særlig vægt på karakteren af skadevolderens handling og på den lidelse eller krænkelse, som må antages at være påført den eller de efterlevende.

Det er forudsat, at der skal foretages en helhedsvurdering af, om dødsfaldet er forvoldt under sådanne omstændigheder, at det i almindelighed må forventes at påføre de efterladte en ekstraordinær psykisk og/eller følelsesmæssig belastning (lidelse eller krænkelse). Der er således tale om en generel vurdering af dødsfaldets egnethed til at medføre en sådan særlig belastning for de efterladte og ikke en konkret medicinsk vurdering af, i hvilket omfang dette rent faktisk har været tilfældet.

Tilkendelse af godtgørelse til en efterladt forudsætter ikke, at den pågældende har fået en egentlig psykisk skade (personskade) som følge af dødsfaldet.

Ved dødsfald, der er forvoldt forsætligt, vil der normalt være tale om en overtrædelse af straffelovens § 237 om drab. I disse tilfælde vil vurderingen efter stk. 2 som udgangspunkt føre til, at der bør tilkendes de efterladte en godtgørelse.

Hvis dødsfaldet er forvoldt ved grov uagtsomhed, indebærer vurderingen efter stk. 2, at der ud over skadevolderens grove uagtsomhed som udgangspunkt konkret skal foreligge omstændigheder, der må antages at indebære, at de efterladte i særlig grad påføres lidelse eller krænkelse som følge af dødsfaldet.

Der kan ved denne vurdering bl.a. lægges vægt på, om dødsfaldet er forvoldt på en særlig brutal og/eller krænkende måde, f.eks. at offeret har været udsat for omfattende vold eller seksuelle overgreb inden døden eller er død på en særlig pinefuld måde. Der kan også lægges vægt på, om de efterladte har været til stede, da offeret blev dræbt, eller er kommet til stede umiddelbart efter. Hvis skadevolderens adfærd har været af særlig grov karakter og f.eks. må betegnes som grov hensynsløshed, kan dette i sig selv tale for, at der tilkendes de efterladte en godtgørelse.

Godtgørelsens størrelse fastsættes ud fra en samlet vurdering af de konkrete omstændigheder i den enkelte sag. Karakteren af skadevolderens handling og den lidelse eller

krænkelser, som må antages at være påført den eller de efterlevende, tillægges særlig vægt ved udmålingen af godtgørelsen, jf. stk. 2.

Den maksimale godtgørelse er forudsat til i almindelighed at være i størrelsesordenen 100.000 kr. I sager om forsætligt drab tilkendes der som udgangspunkt en godtgørelse i denne størrelsesorden. Det er dog ikke udelukket i helt ekstraordinære tilfælde at tilkende en højere godtgørelse.

Hvis dødsfaldet er forvoldt ved grov uagtsomhed, fastsættes godtgørelsen normalt til et mindre beløb, idet det dog er forudsat, at der ikke udmåles helt bagatelagte beløb.

Der kan i anledning af det samme dødsfald tilkendes en godtgørelse til flere efterladte, der hver især opfylder betingelserne herfor, f.eks. både til den afdødes ægtefælle og til den afdødes mindreårige børn.

2.3.2. Justitsministeriets overvejelser

Den 28. februar 2020 blev der fremsat forslag til folketingsbeslutning (beslutningsforslag nr. B 146) om godtgørelse til efterlevende børn uanset alder og bopæl. Beslutningsforslaget har følgende ordlyd:

»Folketinget pålægger regeringen i indeværende folketingsår at tage de nødvendige initiativer, således at godtgørelse efter erstatningsansvarslovens § 26 a, der kan ydes til efterlevende, der stod den afdøde særligt nær, skal omfatte alle børn, uanset alder, og uanset om børnene boede sammen med forælderen på gerningstidspunktet.«

Det fremgår endvidere af beslutningsforslaget, at »forslagsstillerne mener, at også voksne børn kan lide alvorlig tort, psykisk smerte og lidelse i samme omfang som mindreårige og hjemmeboende børn, når en forælder bliver dræbt eller dør efter at have været udsat for vold.«

Den 25. juni 2020 afgav Retsudvalget beretning over beslutningsforslaget. Et flertal i udvalget bakkede op om forslaget om at udvide personkredsen til efterlevende børn uanset børnenes alder og bopæl på gerningstidspunktet. Et andet flertal fandt, at det samtidig burde overvejes, om også andre nærtstående, f.eks. forældre til et voksent barn eller et barnebarn til en bedsteforælder, skulle omfattes af den personkreds, der vil kunne tilkendes godtgørelse til efterladte.

Justitsministeriet er enig med forslagsstillerne i, at sorgen over tabet af en forælder og den smerte, der samtidig er forbundet med tabet, når forælderen er blevet dræbt, kan være lige så stor, som hvis barnet er voksent og ikke længere bor sammen med sin forælder.

Det er endvidere Justitsministeriets opfattelse, at det samme gør sig gældende for forældre til voksne, udeboende børn og samboende søskende.

Justitsministeriet finder på den baggrund, at voksne, udeboende børn, forældre til voksne, udeboende børn og samboende søskende fremover som udgangspunkt bør være omfattet af den personkreds, der er berettiget til godtgørelse til efterladte efter erstatningsansvarslovens § 26 a, stk. 1.

Det udelukker ikke, at godtgørelse til efterladte i overensstemmelse med gældende ret fortsat skal kunne tilkendes andre personer, der havde en særlig nær tilknytning til afdøde, hvis der for den pågældende på baggrund af en konkret vurdering må antages at være tale om en tilsvarende særlig følelsesmæssig belastning som følge af dødsfaldet. Det vil efter omstændighederne f.eks. kunne være et barnebarn, der mister sin bedsteforælder, som barnebarnet bor sammen med på gerningstidspunktet. Efter Justitsministeriets opfattelse skal der således – ligesom i dag – noget særligt til for at tilkende et barnebarn godtgørelse efter erstatningsansvarslovens § 26 a.

2.3.3. Den foreslåede ordning

Det foreslås at ændre ordlyden i erstatningsansvarslovens § 26 a, stk. 1, således at den, der forsætligt eller ved grov uagtsomhed forvolder en andens død, kan pålægges at betale en godtgørelse til efterlevende, der havde en særlig nær tilknytning til afdøde.

Ændringen indebærer, at personkredsen, der i dag som udgangspunkt er berettiget til godtgørelse efter bestemmelsen (ægtefæller, samlever, mindreårige børn og forældre til mindreårige børn), udvides til også at omfatte samboende søskende, voksne, udeboende børn og forældre til voksne, udeboende børn.

Godtgørelse til efterladte vil – ligesom i dag – efter en konkret vurdering fortsat kunne tilkendes andre, der havde en særlig nær tilknytning til den afdøde.

Det vil fortsat være en betingelse for at blive tilkendt godtgørelsen, at dødsfaldet er forvoldt forsætligt eller ved grov uagtsomhed.

Herudover skal der ved vurderingen af, om der skal betales godtgørelse, og ved fastsættelse af godtgørelsens størrelse, fortsat lægges særlig vægt på karakteren af skadevolderens handling og på den lidelse eller krænkelser, som må antages at være påført den eller de efterlevende, jf. erstatningsansvarslovens § 26 a, stk. 2, der ikke foreslås ændret.

3. Økonomiske konsekvenser og implementeringskonsekvenser for det offentlige

Lovforslaget forventes samlet at medføre statslige merudgifter for op mod i alt ca. 14,2 mio. kr. årligt fuldt indfaset. Heraf kan op mod 10,4 mio. kr. henføres til merudgifter i kriminalforsorgen som følge af det skærpede straffniveau for uagtsomt manddrab, uagtsom betydelig legemsbeskadigelse, forsætlig fareforvoldelse og flugtbilisme.

Merudgifterne kan herudover henføres til lovforslagets udvidelse af personkredsen berettiget til godtgørelse til efterladte. En udvidelse af personkredsen skønnes med usikkerhed at indebære statslige merudgifter til udbetaling af godtgørelser på ca. 3,8 mio. kr. årligt (2021-pl) netto fra 2021 og frem.

Der kan herudover være mindre merudgifter for domstolene forbundet med, at et begrænset antal sager fremadrettet vil skulle behandles som nævningesager i stedet for som domsmandssager i forlængelse af strafskærpelserne.

Lovforslaget har ingen implementeringskonsekvenser for det offentlige.

4. Økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet mv.

Ændringen af lov om erstatningsansvar forventes at have visse konsekvenser for forsikringsbranchen, men disse vil være beskedne. Herudover vurderes lovforslaget ikke at have økonomiske eller administrative konsekvenser for erhvervslivet mv.

5. Administrative konsekvenser for borgerne

Lovforslaget har ingen administrative konsekvenser for borgerne.

6. Klima- og miljømæssige konsekvenser

Lovforslaget har ingen klima- eller miljømæssige konsekvenser.

7. Forholdet til EU-retten

Lovforslaget har ingen EU-retlige konsekvenser.

8. Hørte myndigheder og organisationer mv.

Et udkast til lovforslagets § 1, nr. 1, 3, 4 og 5, om ændring af straffeloven (Styrket indsats mod farlig kørsel) og lov-

forslagets § 1, nr. 6, om ændring af straffeloven (Skærpet straf for flugtbilisme) har henholdsvis i perioden fra den 24. november 2020 til den 22. december 2020 og fra den 8. december 2020 til den 5. januar 2021 været sendt i høring hos følgende myndigheder og organisationer mv.:

Østre Landsret, Vestre Landsret, Sø- og Handelsretten, samtlige byretter, Advokatrådet, Advokatsamfundet, Amnesty International, Copenhagen Business School (Juridisk Institut), Danske Advokater, Danske Regioner, Datatilsynet, DIGST, Den Danske Dommerforening, Det Kriminalpræventive Råd, Dommerfuldmægtigforeningen, Domstolsstyrelsen, Foreningen af Offentlige Anklagere, Forsikring og Pension, Institut for Menneskerettigheder, Justitia, KL, Københavns Universitet (Juridisk Fakultet), Landsforeningen af Forsvarsadvokater, Landsforeningen KRIM, Politiforbundet, Retspolitisk Forening, Rigsadvokaten, Rigspolitiet, Syddansk Universitet (Juridisk Institut), Aalborg Universitet (Juridisk Institut), Aarhus Universitet (Juridisk Institut).

Et udkast til lovforslagets § 2 om ændring af lov om erstatningsansvar har været sendt i høring fra den 3. september 2020 til den 2. oktober 2020 hos følgende myndigheder og organisationer mv.:

Østre Landsret, Vestre Landsret, Sø- og Handelsretten, samtlige byretter, Aalborg Universitet (Juridisk Institut), Aarhus Rets Hjælp, Aarhus Universitet (Juridisk Institut), Advokatrådet, Advokatsamfundet, Akademikerne, Amnesty International Danmark, Børnernes Kontor, Børnerådet, Børnesagens Fællesråd, Børns Vilkår, Copenhagen Business School (Juridisk Institut), Dansk Erhverv, Dansk Industri, Dansk Kvindesamfund, Danske Advokater, Danske Regioner, Datatilsynet, Den Danske Dommerforening, Den Sociale Rets Hjælps Fond, Det Kriminalpræventive Råd, Direktoratet for Kriminalforsorgen, Digitaliseringsstyrelsen, Dommerfuldmægtigforeningen, Domstolsstyrelsen, Erstatningsnævnet, Finans Danmark, Finans og Leasing, Forbrugerrådet Tænk, Foreningen af Offentlige Anklagere, Forsikring & Pension, FRIDA Forsikring Agentur A/S, Grønlands Selvstyre via Rigsombudsmanden i Grønland, HK-Landsklubben Danmarks Domstole, HK Politiet og Anklagemyndigheden, Hjælp Voldsofre, Institut for Menneskerettigheder, Justitia, KL, Københavns Rets Hjælp, Københavns Universitet (Det Juridiske Fakultet), Landsforeningen af Forsvarsadvokater, Landsforeningen af Polio-, Trafik- og Ulykkesskadede (PTU), Landsforeningen Krim, Landsforeningen for Voldsramte Kvinder, Landsorganisationen af Kvindekrisecentre (LOKK), Landsorganisationen mod seksuelle overgreb, Patienterstatningen, Politiforbundet, Red Barnet, Retspolitisk Forening, Rigsadvokaten, Rigspolitiet, Røde Kors og Syddansk Universitet (Juridisk Institut).

9. Sammenfattende skema

	Positive konsekvenser/mindreudgifter (hvis ja, angiv omfang/Hvis nej, anfør »Ingen«)	Negative konsekvenser/merudgifter (hvis ja, angiv omfang/Hvis nej, anfør »Ingen«)
Økonomiske konsekvenser for stat, kommuner og regioner	Ingen	Lovforslaget forventes at medføre økonomiske konsekvenser for det offentlige for 14,2 mio. kr. årligt fuldt indfaset, hvilket kan henføres til både merudgifter i kriminalforsorgen som følge af det skærpede straffniveau og udvidelse af personkredsen berettiget til godtgørelse til efterladte.
Implementeringskonsekvenser for stat, kommuner og regioner	Ingen	Ingen
Økonomiske konsekvenser for erhvervslivet	Ingen	Visse konsekvenser, men disse vil være beskeden.
Administrative konsekvenser for erhvervslivet	Ingen	Ingen
Administrative konsekvenser for borgerne	Ingen	Ingen
Klima- og miljømæssige konsekvenser	Ingen	Ingen
Forholdet til EU-retten	Ingen	
Er i strid med de fem principper for implementering af erhvervsrettet EU-regulering/Overimplementering af EU-retlige minimumsforpligtelser	JA	NEJ X

Bemærkninger til lovforslagets enkelte bestemmelser

Til § 1

Til nr. 1

Det følger af straffelovens § 119, stk. 4, 1. pkt., at den der ellers, dvs. på anden måde end omfattet af bestemmelsens stk. 1 eller 2, lægger de nævnte personer hindringer i vejen for udførelsen af deres tjeneste eller hverv, straffes med bøde eller fængsel indtil 1 år og 6 måneder.

Det vil bl.a. kunne udgøre en overtrædelse af straffelovens § 119, stk. 4, 1. pkt., hvis en person ved chikanøs kørsel lægger hindringer i vejen for politiet, herunder for politiets eftersætning af en anden bil.

Det foreslås i lovforslaget § 1, nr. 1, at ordet ”ellers” i straffelovens § 119, stk. 4, 1. pkt., ændres til ”i øvrigt”.

Der er alene tale om en sproglig ændring af lovteksten, som har til formål at give mulighed for i bemærkningerne at angive nærmere retningslinjer for straffniveauet efter bestemmelsen.

Med den foreslåede ændring er det forudsat, at straffen for ved chikanøs kørsel at lægge hindringer i vejen for politiets eftersætning af en anden bil i førstegangstilfælde som udgangspunkt fastsættes til fængsel i 20 dage, der som udgangspunkt bør være ubetinget.

Der er ikke i øvrigt tilsigtet ændringer af den gældende retstilstand.

Fastsættelse af straffen vil fortsat bero på domstolens konkrete vurdering i det enkelte tilfælde af samtlige omstændigheder i sagen, og det angivne straffniveau vil kunne fraviges i op- eller nedadgående retning, hvis der i den konkrete sag foreligger andre skærpene eller formildende omstændigheder, jf. herved de almindelige regler om straffens fastsættelse i straffelovens kapitel 10.

Der henvises i øvrigt til pkt. 2.1. i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til nr. 2

Det følger af straffelovens § 241, 1. pkt., at den, som uagtsomt forvolder en andens død, straffes med bøde eller fængsel indtil 4 måneder eller under særligt skærpene omstændigheder med fængsel indtil 8 år. Såfremt forholdet er begået i forbindelse med spirituskørsel, overtrædelse af færdselslovens § 54, stk. 1 eller 2, eller særligt hensynsløs

kørsel, anses dette som en særligt skærpene omstændighed, jf. straffelovens § 241, 2. pkt.

Det foreslås i lovforslagets § 1, nr. 2, at forhøje strafferammen i straffelovens § 241, 1. pkt., om uagtsomt manddrab fra de nuværende 8 års fængsel til 10 års fængsel.

Forslaget skal ses i sammenhæng med forslaget om at skærpe straffniveauet i straffelovens § 241, 2. pkt., om uagtsomt manddrab begået under særligt skærpene omstændigheder med 150 pct., jf. lovforslagets § 1, nr. 3.

Forhøjelsen af strafferammen i § 241 skal ses i lyset af, at det – ligesom det er tilfældet efter gældende ret – forudsættes, at der vil skulle fastsættes straffe, der er væsentlig strengere end det med lovforslaget fastsatte normalniveau i sager, hvor der foreligger en kombination af flere grove overtrædelser af færdselsloven, eller der i øvrigt foreligger yderligere skærpene omstændigheder.

Der henvises i øvrigt til pkt. 2.2.3.2. i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til nr. 3

Det følger af straffelovens § 241, 1. pkt., at den, som uagtsomt forvolder en andens død, straffes med bøde eller fængsel indtil 4 måneder eller under særligt skærpene omstændigheder med fængsel indtil 8 år. Såfremt forholdet er begået i forbindelse med spirituskørsel, overtrædelse af færdselslovens § 54, stk. 1 eller 2, eller særligt hensynsløs kørsel, anses dette som en særligt skærpene omstændighed, jf. straffelovens § 241, 2. pkt.

Det foreslås i lovforslagets § 1, nr. 3, at straffelovens § 241, 2. pkt., ændres, så det fremgår af bestemmelsen, at det også anses som en særligt skærpene omstændighed, hvis uagtsomt manddrab begås i forbindelse med de groveste hastighedsovertrædelser.

Begrebet ”de groveste hastighedsovertrædelser” omfatter kørsel med en hastighedsoverskridelse på mere end 100 pct. ved kørsel med over 100 km/t samt kørsel med en hastighed på 200 km/t eller derover.

Der er ikke i øvrigt tilsigtet ændringer i anvendelsesområdet for § 241, 2. pkt.

Der er endvidere ikke med den foreslåede ændring tilsigtet en ændring i vurderingen af, hvorvidt kørsel ved lavere hastighedsoverskridelser efter omstændighederne kan betragtes som særligt hensynsløs og dermed blive omfattet af straffelovens § 241, 2. pkt.

Med forslaget forudsættes det, at straffniveauet i sager om uagtsomt manddrab begået i forbindelse med spirituskørsel, overtrædelse af færdselslovens § 54, stk. 1 eller 2, eller særligt hensynsløs kørsel, skærpes med 150 pct. i forhold til det gældende straffniveau. Det forudsættes i den forbindelse, at straffen for uagtsomt manddrab begået i forbindelse med de groveste hastighedsovertrædelser fastsættes på et tilsvarende niveau.

Forslaget indebærer herved, at en overtrædelse af straffelovens § 241, 2. pkt., i normalt tilfælde, der i dag ville blive straffet med 18 måneders fængsel, fremover som udgangspunkt vil skulle straffes med 3 år og 9 måneders fængsel.

En yderligere skærpende omstændighed, som gør, at forholdet skal bedømmes strengere end normalniveauet, kan være, at gerningsmanden tidligere er straffet for særligt hensynsløs kørsel, spirituskørsel eller overtrædelse af færdselslovens § 54, stk. 1 eller 2, eller for anden risikobetonet kørsel. Det vil ligeledes være en yderligere skærpende omstændighed, hvis gerningsmanden tidligere er straffet for kørsel med en hastighedsoverskridelse på mere end 100 pct. ved kørsel med over 100 km/t samt ved kørsel med en hastighed på 200 km/t eller derover.

Der vil endvidere – ligesom det er tilfældet efter gældende ret – skulle fastsættes en straf, der er væsentlig strengere end det angivne normalniveau i tilfælde af uagtsomt manddrab begået i forbindelse med særligt hensynsløs kørsel, hvor der har foreligget en kombination af flere grove overtrædelser af færdselsloven.

Det kan – som det også er tilfældet efter gældende ret – f.eks. være tilfælde, hvor der er tale om betydelig uansvarlig kørsel over en længere strækning med både betydelige hastighedsoverskridelser og kørsel over for rødt lys eller kørsel venstre om helleanlæg i områder med mange trafikanter. Det samme gælder sager om uagtsomt manddrab, hvor forholdet er begået i forbindelse med spirituskørsel, overtrædelse af færdselslovens § 54, stk. 1 eller 2, eller ved de groveste hastighedsovertrædelser, og hvor kørslen samtidig kan karakteriseres som særligt hensynsløs.

Strafniveauet for de grove tilfælde af uagtsomt manddrab begået i forbindelse med særligt hensynsløs kørsel, der i dag ifølge retspraksis ligger mellem 1 år og 9 måneders fængsel og 2 års fængsel, forudsættes tilsvarende skærpet med 150 pct. i forhold til det gældende straffniveau.

Forslaget indebærer således, at en grov overtrædelse af straffelovens § 241, 2. pkt., der i dag som udgangspunkt vil blive straffet med 2 års fængsel, fremover som udgangspunkt vil skulle straffes med 5 års fængsel.

Det forudsættes endvidere, at straffen for de allervorste tilfælde af uagtsomt manddrab i forbindelse med spirituskørsel, overtrædelse af færdselslovens § 54, stk. 1 eller 2, eller særligt hensynsløs kørsel skærpes, således at der fremover som udgangspunkt skal idømmes straffe, der er væsentligt højere end 5 års fængsel.

Fastsættelse af straffen vil fortsat bero på domstolenes konkrete vurdering i det enkelte tilfælde af samtlige omstændigheder i sagen, og det angivne straffniveau vil kunne fraviges i op- eller nedadgående retning, hvis der i den konkrete sag foreligger andre skærpende eller formildende omstændigheder, jf. herved de almindelige regler om straffens fastsættelse i straffelovens kapitel 10.

Der henvises i øvrigt til pkt. 2.2.3.2. i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til nr. 4

Det følger af straffelovens § 249, 1. pkt., at den, som uagtsomt tilføjer nogen betydelig skade på legeme eller helbred, straffes med bøde eller fængsel indtil 4 måneder eller under særligt skærpende omstændigheder med fængsel indtil 8 år. Det følger af bestemmelsens 2. pkt., at såfremt forholdet er begået i forbindelse med spirituskørsel, overtrædelse af færdselslovens § 54, stk. 1 eller 2, eller særligt hensynsløs kørsel, anses dette som en særligt skærpende omstændighed.

Det foreslås i lovforslagets § 1, nr. 4, at straffelovens § 249, 2. pkt., ændres, så det fremgår af bestemmelsen, at det også anses som en særligt skærpende omstændighed, hvis uagtsom betydelig legemsbeskadigelse begås i forbindelse med de groveste hastighedsovertrædelser.

Begrebet ”de groveste hastighedsovertrædelser” omfatter kørsel med en hastighedsoverskridelse på mere end 100 pct. ved kørsel med over 100 km/t samt kørsel med en hastighed på 200 km/t eller derover.

Der er ikke i øvrigt tilsigtet ændringer i anvendelsesområdet for § 249, 2. pkt.

Der er endvidere ikke med den foreslåede ændring tilsigtet en ændring i vurderingen af, hvorvidt kørsel ved lavere hastighedsoverskridelser efter omstændighederne kan betragtes som særligt hensynsløs og dermed blive omfattet af straffelovens § 249, 2. pkt.

Med forslaget forudsættes det, at straffniveauet i sager om uagtsom betydelig legemsbeskadigelse begået i forbindelse med spirituskørsel, overtrædelse af færdselslovens § 54, stk. 1 eller 2, eller særligt hensynsløs kørsel, skærpes med 100 pct. i forhold til det gældende straffniveau. Det forudsættes i

den forbindelse, at straffen for uagtsom betydelig legemsbeskadigelse begået i forbindelse med de groveste hastigheds-overtrædelser fastsættes på et tilsvarende niveau.

Forslaget indebærer herved, at en overtrædelse af straffelovens § 249, 2. pkt., i normaltilfælde, der i dag ville blive straffet med 6 måneders fængsel, fremover som udgangspunkt vil skulle straffes med 1 års fængsel.

For nærmere beskrivelse af, hvad der kan udgøre yderligere strafskærpene omstændigheder henvises til bemærkningerne til lovforslagets § 1, nr. 3.

Strafniveauet for de grove tilfælde af uagtsom betydelig legemsbeskadigelse begået i forbindelse med spirituskørsel, overtrædelse af færdselslovens § 54, stk. 1 eller 2, eller særligt hensynsløs kørsel, som i dag ifølge retspraksis ses at være fra 8 måneder til 1 års fængsel, forudsættes ligeledes skærpet med 100 pct. Forslaget indebærer herved, at en grov overtrædelse af straffelovens § 249, 2. pkt., der i dag ville blive straffet med 1 års fængsel, fremover som udgangspunkt vil skulle straffes med 2 års fængsel.

Strafniveauet for de groveste tilfælde af uagtsom betydelig legemsbeskadigelse begået i forbindelse med spirituskørsel, overtrædelse af færdselslovens § 54, stk. 1 eller 2, eller særligt hensynsløs kørsel, som i dag straffes med mere end 8-12 måneders fængsel, skærpes tilsvarende.

Fastsættelse af straffen vil fortsat bero på domstolenes konkrete vurdering i det enkelte tilfælde af samtlige omstændigheder i sagen, og det angivne strafniveau vil kunne fraviges i op- eller nedadgående retning, hvis der i den konkrete sag foreligger andre skærpene eller formildende omstændigheder, jf. herved de almindelige regler om straffens fastsættelse i straffelovens kapitel 10.

Der henvises i øvrigt til pkt. 2.2.3.3. i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til nr. 5

Det følger af straffelovens § 252, stk. 1, at den, der for vindings skyld, af grov kådhed eller på lignende hensynsløs måde volder nærliggende fare for nogens liv eller førlighed, skal straffes med fængsel indtil 8 år.

Det foreslås i lovforslagets § 1, nr. 5, at ordet ”volder” i straffelovens § 252, stk. 1, ændres til ”forvolder”.

Der er alene tale om en sproglig ændring af lovteksten, som har til formål at give mulighed for i bemærkningerne at angive nærmere retningslinjer om strafniveauet efter bestemmelsen.

Med den foreslåede ændring er det forudsat, at straffen for forsætlig fareforvoldelse efter straffelovens § 252, stk. 1, forårsaget i forbindelse med færdselslovsovertrædelser fremover skal skærpes med 50 pct.

Rigsadvokaten har oplyst, at strafniveauet i sager om overtrædelse af straffelovens § 252 i forbindelse med færdselslovsovertrædelser i dag ses at være fra 7 dage til 4 måneders fængsel ved enkeltstående overtrædelser og fra 4 måneder til 8 måneders fængsel ved flere forhold vedrørende overtrædelse af straffelovens § 252.

Forslaget indebærer herved, at en overtrædelse af straffelovens § 252 i forbindelse med færdselslovsovertrædelser, der i dag ville blive straffet med 4 måneders fængsel, fremover som udgangspunkt vil skulle straffes med 6 måneders fængsel, mens en overtrædelse, der i dag ville blive straffet med 8 måneders fængsel, fremover som udgangspunkt vil skulle straffes med 1 års fængsel.

Fastsættelse af straffen vil fortsat bero på domstolenes konkrete vurdering i det enkelte tilfælde af samtlige omstændigheder i sagen, og det angivne strafniveau vil kunne fraviges i op- eller nedadgående retning, hvis der i den konkrete sag foreligger andre skærpene eller formildende omstændigheder, jf. herved de almindelige regler om straffens fastsættelse i straffelovens kapitel 10.

De foreslåede strafskærper angår alene forsætlig fareforvoldelse begået i forbindelse med færdselslovsovertrædelser. Der er ikke i øvrigt tilsigtet ændringer af den gældende retstilstand.

Der henvises i øvrigt til pkt. 2.2.3.4. i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til nr. 6

Det fremgår af straffelovens § 253, stk. 1, at den, som, uagtet det var ham muligt uden særlig fare eller opofrelse for sig selv eller andre, undlader efter evne at hjælpe nogen, der er i øjensynlig livsfare, eller at træffe de foranstaltninger, som af omstændighederne kræves til redning af nogen tilsyneladende livløs, eller som er påbudt til omsorg for personer, der er ramt af skibbrud eller anden tilsvarende ulykke, straffes med bøde eller fængsel indtil 2 år. Med fængsel indtil 2 år straffes den, som overtræder stk. 1 i forbindelse med flugt fra et færdselsuheld, hvorved nogen er tilføjet betydelig personskade, jf. stk. 2.

Det foreslås at ændre ”som” til ”der” i straffelovens § 253, stk. 2.

Der er alene tale om en sproglig ændring af lovteksten, som har til formål at give mulighed for i bemærkningerne at angive nærmere retningslinjer om straffniveauet efter bestemmelsen.

Med lovforslaget forudsættes det, at straffen for flugtbilisme efter straffelovens § 253, stk. 2, skærpes med 50 pct. i forhold til den straf, der i dag ville blive idømt for en tilsvarende overtrædelse.

Forslaget indebærer således eksempelvis, at en overtrædelse af straffelovens § 253, stk. 2, der i dag ville blive straffet med 2 måneders fængsel, fremover som udgangspunkt skal straffes med 3 måneders fængsel, og at en overtrædelse, der i dag ville blive straffet med 3 måneders fængsel, fremover som udgangspunkt skal straffes med 5 måneders fængsel.

Fastsættelse af straffen vil fortsat bero på domstolens konkrete vurdering i det enkelte tilfælde af samtlige omstændigheder i sagen, og det angivne straffniveau vil kunne fraviges i op- eller nedadgående retning, hvis der i den konkrete sag foreligger skærpende eller formildende omstændigheder, jf. herved de almindelige regler om straffens fastsættelse i straffelovens kapitel 10.

Der henvises i øvrigt til pkt. 2.2.3.5. i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til § 2

Til nr. 1

Det følger af erstatningsansvarslovens § 26 a, stk. 1, at den, der forsætligt eller ved grov uagtsomhed forvolder en andens død, kan pålægges at betale en godtgørelse til efterlevende, der stod den afdøde særlig nær.

Det vil som udgangspunkt omfatte ægtefæller, samlevere, mindreårige børn og forældre til mindreårige børn.

Andre kan dog efter omstændighederne også være omfattet af reglen. Det forudsætter, at der har været et sådant særligt forhold mellem den pågældende og den afdøde, at der må antages at være tale om en tilsvarende følelsesmæssig belastning som følge af dødsfaldet. Det kan f.eks. være en søster eller bror, der som voksen i mange år har haft fælles bolig og husholdning med den afdøde.

Det følger af den foreslåede ændring af § 26 a, stk. 1, at den, der forsætligt eller ved grov uagtsomhed forvolder en andens død, kan pålægges at betale en godtgørelse til efterlevende, der havde en særlig nær tilknytning til den afdøde.

Den foreslåede ændring indebærer, at personkredsen, der i dag som udgangspunkt er berettiget til godtgørelse efter bestemmelsen, udvides, således at også samboende søskende, voksne, udeboende børn og forældre til voksne, udeboende børn fremover som udgangspunkt vil kunne tilkendes godtgørelse til efterladte, uden at der skal foretages en nærmere vurdering af de konkrete følelsesmæssige relationer mellem disse efterlevende og den afdøde.

Godtgørelse til efterladte vil – ligesom i dag – efter en konkret vurdering fortsat kunne tilkendes til andre, der havde en særlig nær tilknytning til den afdøde.

I det omfang der ikke er tale om biologiske børn, forældre eller søskende, vil tilkendelse af godtgørelse tillige bero på en konkret vurdering af, om der består en særlig tilknytning til den afdøde. Ved vurderingen heraf vil der bl.a. kunne lægges vægt på, hvor længe vedkommende har boet sammen med den afdøde.

Det vil fortsat være en betingelse for at blive tilkendt godtgørelsen, at dødsfaldet er forvoldt forsætligt eller ved grov uagtsomhed.

Godtgørelsens størrelse må – ligesom i dag – fastsættes ud fra en samlet vurdering af de konkrete omstændigheder i den enkelte sag. Karakteren af skadevolderens handling og den lidelse eller krænkelse, som må antages at være påført den eller de efterlevende, skal fortsat tillægges vægt ved udmålingen af godtgørelsen.

Den maksimale godtgørelse forudsættes fortsat i almindelighed at være i størrelsesordenen 100.000 kr. I sager om forsætligt drab bør der som udgangspunkt tilkendes en godtgørelse i denne størrelsesorden. Det er dog ikke udelukket i helt ekstraordinære tilfælde at tilkende en højere godtgørelse.

Hvis dødsfaldet er forvoldt ved grov uagtsomhed, må godtgørelsen fortsat normalt fastsættes til et mindre beløb, idet det dog forudsættes, at der ikke udmåles helt bagatelagtige beløb.

Der henvises til pkt. 2.3. i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til § 3

Det foreslås i lovforslagets § 2, stk. 1, at loven træder i kraft den 1. marts 2021.

Det følger af straffelovens § 3, at spørgsmålet om straf for

handlinger, som er foretaget før lovens ikrafttræden, efter lovens ikrafttræden skal afgøres efter de nye regler, men at afgørelsen dog ikke må blive strengere end efter de tidligere regler. De foreslåede strafskæmpelser får derfor virkning for forhold begået efter lovens ikrafttræden.

Efter den foreslåede bestemmelse i *stk. 2*, vil den i lovforslaget foreslåede ændring i § 2 have virkning for lovovertrædelser, der er begået efter lovens ikrafttræden.

Til § 4

Det foreslås, at loven ikke gælder for Færøerne og Grøn-

land, men at lovens § 2 ved kongelig anordning helt eller delvis kan sættes i kraft for Grønland med de ændringer, som de grønlandske forhold tilsiger.

Færøerne har således pr. 1. marts 2010 overtaget lovgivningskompetencen på det strafferetlige område, mens der for Grønland gælder en særlig kriminallov. Færøerne har endvidere pr. 1. januar 2010 overtaget lovgivningskompetencen på det formueretlige område, som bl.a. omfatter erstatningsansvarsloven. Lovforslaget skal derfor ikke gælde for Færøerne.

Lovforslaget sammenholdt med gældende lov

Gældende formulering

Lovforslaget

§ 1

I straffeloven, jf. lovbekendtgørelse nr. 1650 af 17. november 2020, foretages følgende ændringer:

§ 119. ---

Stk. 2-3. ---

Stk. 4. Lægger nogen ellers de nævnte personer hindringer i vejen for udførelsen af deres tjeneste eller hverv, straffes han med bøde eller fængsel indtil 1 år og 6 måneder. Ved fastsættelse af straffen skal det indgå som en skærpende omstændighed, at forholdet er begået, mens eller i umiddelbar forlængelse af at der i området foregår grov forstyrrelse af ro og orden på offentligt sted.

1. I § 119, *stk. 4, 1. pkt.*, ændres »ellers« til: »i øvrigt«.

§ 241. Den, som uagtsomt forvolder en andens død, straffes med bøde eller fængsel indtil 4 måneder eller under særligt skærpende omstændigheder med fængsel indtil 8 år.

2. I § 241, *1. pkt.*, ændres »8 år« til: »10 år«.

§ 241. Den, som uagtsomt forvolder en andens død, straffes med bøde eller fængsel indtil 4 måneder eller under særligt skærpende omstændigheder med fængsel indtil 8 år. Er forholdet begået i forbindelse med spirituskørsel, overtrædelse af færdselslovens § 54, *stk. 1* eller *2*, eller særligt hensynsløs kørsel, anses dette som en særligt skærpende omstændighed.

3. I § 241, *2. pkt.*, ændres »eller særligt hensynsløs kørsel,« til: »særligt hensynsløs kørsel eller de groveste hastigheds-overtrædelser,«.

§ 249. Den, som uagtsomt tilføjer nogen betydelig skade på legeme eller helbred, straffes med bøde eller fængsel indtil 4 måneder eller under særligt skærpende omstændigheder med fængsel indtil 8 år. Er forholdet begået i forbindelse med spirituskørsel, overtrædelse af færdselslovens § 54, *stk. 1* eller *2*, eller særligt hensynsløs kørsel, anses dette som en særligt skærpende omstændighed.

4. I § 249, *2. pkt.*, ændres »eller særligt hensynsløs kørsel,« til: »særligt hensynsløs kørsel eller de groveste hastigheds-overtrædelser,«.

§ 252. Med fængsel indtil 8 år straffes den, der for vindings skyld, af grov kådhed eller på lignende hensynsløs måde volder nærliggende fare for nogens liv eller førlighed.

5. I § 252, *stk. 1*, ændres »volder« til: »forvolder«.

Stk. 2-3. ---

§ 253.

Stk. 2. Med fængsel indtil 2 år straffes den, som overtræder *stk. 1* i forbindelse med flugt fra et færdselsuheld, hvorved nogen er tilføjet betydelig personskade

6. I § 253, *stk. 2*, ændres »som« til: »der«.

§ 2

I lov om erstatningsansvar, jf. lovbekendtgørelse nr. 1070 af 24. august 2018, som ændret ved § 3 i lov nr. 1719 af 27. december 2018, foretages følgende ændring:

§ 26 a. Den, der forsætligt eller ved grov uagtsomhed forvolder en andens død, kan pålægges at betale en godtgørelse til efterlevende, der stod den afdøde særlig nær.

Stk. 2. ---

1. I § 26 a, stk. 1, ændres »stod den afdøde særlig nær« til:
»havde en særlig nær tilknytning til den afdøde«.